

CMSD

NATIONAL
CONFERENCE
2022

รายงานสืบเนื่องการประชุมวิชาการระดับชาติ เครือข่ายด้านการจัดการชุมชน เพื่อการพัฒนาที่ยั่งยืน ครั้งที่ 7

"นวัตกรรมการจัดการชุมชน
เพื่อการพัฒนาที่ยั่งยืน"

รายชื่อคณะกรรมการฝ่ายพิจารณาบทความและตรวจทานเอกสาร และผู้ทรงคุณวุฒิพิจารณาบทความ
โครงการประชุมวิชาการระดับชาติเครือข่ายด้านการจัดการชุมชนเพื่อการพัฒนาที่ยั่งยืน ครั้งที่ 7

ศาสตราจารย์ ดร.นรินทร์ สังข์รักษา
รองศาสตราจารย์ ดร.จงพล พรหมสาขา ณ สกลนคร
รองศาสตราจารย์ ดร.อุทัย ปริญาสุทธีนันท์
รองศาสตราจารย์ ดร.ธงชัย ภูวนาถวิจิตร
รองศาสตราจารย์เอมอร เจียรมาศ
ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ณภัทร วิศวะกุล
ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.พิมพ์ชนก เครือสุคนธ์
ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.อิสระ บุญญะฤทธิ์
ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.สยาม ราชวัตร
ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.สุประภา สมนึกพงษ์
ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.สิทธิเทพ เอกสิทธิพงษ์
ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ทิพย์สุดา พุฒจร
ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ศุภรัตน์ แสงฉัตรแก้ว
ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.เกศราพร พรหมนิมิตกุล
ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.สวรรยา ธรรมอภิพล
ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.เรวดี อึ้งโพธิ์
ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.สาคร ชลสาคร
ผู้ช่วยศาสตราจารย์ทรงสุดา ภูส์ว่าง
ผู้ช่วยศาสตราจารย์ระพี แสงสาคร
ผู้ช่วยศาสตราจารย์ทรงพันธ์ ต้นตระกูล
อาจารย์ ดร.สมยศ โอ่งเคลือบ
อาจารย์ ดร.อรยา พรเอี่ยมมงคล
อาจารย์ ดร.ปรีวิทย์ ไวยาษาชีวะ
อาจารย์ ดร.ส่งเสริม แสงทอง
อาจารย์ ดร.ธิตีพัทธ์ บุญปก
อาจารย์ ดร.อับดุลเลาะ เจ๊ะหลง
อาจารย์ ดร.ศรันยา เผือกผ่อง
อาจารย์ ดร.สุนี คำนวลศิลป์
อาจารย์ ดร.จรรยาบรรณ สุธรรมมา
อาจารย์รชกร วชิรสิโรตม
อาจารย์วันชัย เจือบุญ
นางสาวสุนิสา วงศ์ประทุม

กำหนดการ

การประชุมวิชาการระดับชาติ เครือข่ายด้านการจัดการชุมชนเพื่อการพัฒนาที่ยั่งยืน ครั้งที่ 7
“นวัตกรรมการจัดการชุมชนเพื่อการพัฒนาที่ยั่งยืน”

จัดโดย

สาขาวิชาบ้านและชุมชน ภาควิชามนุษยสัมพันธ์ คณะมนุษยศาสตร์ มหาวิทยาลัยเชียงใหม่
ร่วมกับ

สมาคมคหเศรษฐศาสตร์แห่งประเทศไทยในพระบรมราชินูปถัมภ์
สาขาวิชาชุมชนศึกษาเพื่อการพัฒนาที่ยั่งยืน คณะศิลปศาสตร์ มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์
และ สาขาวิชาการจัดการชุมชน คณะวิทยาการจัดการ มหาวิทยาลัยศิลปากร

วันที่ 9 เมษายน 2565 เวลา 08.00 – 17.00 น.

ผ่านระบบการประชุมออนไลน์ โปรแกรม ZOOM Meeting ID: 3814820686

ภาคเช้า

- เวลา 08.00 – 08.25 น. ผู้เข้าร่วมการประชุมวิชาการระดับชาติ เข้าสู่ห้องประชุมออนไลน์
- เวลา 08.25 – 08.30 น. กล่าวต้อนรับ
โดย ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ณภัทร วิชะกุล หัวหน้าภาควิชามนุษยสัมพันธ์
- เวลา 08.30 – 09.00 น. พิธีเปิด
โดย ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ระวี จันทร์ส่อง
คณบดีคณะมนุษยศาสตร์
- กล่าวรายงาน โดย รองศาสตราจารย์ ดร.อารณ์ โอภาสพัฒนกิจ
รองอธิการบดีมหาวิทยาลัยเชียงใหม่
- เวลา 09.00 – 10.00 น. บรรยายพิเศษเรื่อง นวัตกรรมจัดการชุมชนสู่การพัฒนาที่ยั่งยืน
โดย ศาสตราจารย์เกียรติคุณ ดร.อานันท์ กาญจนพันธุ์
- เวลา 10.00 – 10.30 น. บรรยายพิเศษเรื่อง ทิศทางการใช้นวัตกรรมจัดการชุมชน
โดย รองศาสตราจารย์ ดร.อารณ์ โอภาสพัฒนกิจ
- เวลา 10.30 – 10.45 น. พักร (ผู้ดำเนินรายการ ผู้ทรงคุณวุฒิ และผู้นำเสนอ เข้าห้องประชุมย่อยเพื่อเตรียมการนำเสนอ)
- เวลา 10.45 – 12.05 น. นำเสนอผลงานภาคบรรยายระดับบัณฑิตศึกษา อาจารย์และบุคคลทั่วไป
(ภาคเช้า จำนวน 3 ห้องประชุมย่อย)
- เวลา 12.05 – 12.15 น. ผู้ทรงคุณวุฒิลงมติคัดเลือก “การนำเสนอผลงานวิจัยดีเด่น”
- เวลา 12.15 – 12.45 น. พักรับประทานอาหารกลางวัน
- เวลา 12.45 – 13.00 น. ผู้ดำเนินรายการ ผู้ทรงคุณวุฒิ และผู้นำเสนอ เข้าห้องประชุมย่อยเพื่อเตรียมการนำเสนอ

ภาคบ่าย

- เวลา 13.00 – 16.30 น. นำเสนอผลงานภาคบรรยายระดับปริญญาบัณฑิต (ภาคบ่าย จำนวน 8 ห้องประชุมย่อย)
ผู้ทรงคุณวุฒิลงมติคัดเลือก “การนำเสนอผลงานวิจัยดีเด่น”
- เวลา 16.30 – 17.00 น. พิธีปิด

- ประกาศรางวัล

“บทความวิจัยดีเด่น”

ระดับบัณฑิตศึกษา 1 รางวัล ระดับปริญญาตรี 1 รางวัล

“การนำเสนอผลงานวิจัยดีเด่น”

ระดับบัณฑิตศึกษา 3 รางวัล ระดับปริญญาตรี 8 รางวัล

- กล่าวปิด โดย ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ณภัทร วิศวะกุล

หัวหน้าภาควิชามนุษยสัมพันธ์

- สาขาวิชาชุมชนศึกษาเพื่อการพัฒนาที่ยั่งยืน คณะศิลปศาสตร์

มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ รับผิดชอบการเป็นเจ้าภาพการประชุมวิชาการระดับชาติ

เครือข่ายด้านการจัดการชุมชนเพื่อการพัฒนาที่ยั่งยืน ครั้งที่ 8

.....

หมายเหตุ : เกียรติบัตรทุกรางวัลจะดำเนินการจัดส่งทางไปรษณีย์ให้แก่ผู้เข้าร่วมนำเสนอผลงานวิจัย

กำหนดการนำเสนองานวิจัยแบบปากเปล่า
โครงการประชุมวิชาการระดับชาติ เครือข่ายด้านการจัดการชุมชนเพื่อการพัฒนาที่ยั่งยืน ครั้งที่ 7

ช่วงบ่าย (ระดับปริญญาบัณฑิต)

ห้องที่ 1 HB 7211 การจัดการชุมชน

ผู้ทรงคุณวุฒิ : 1. ศ.ดร.นรินทร์ สังข์รักษา, 2. อ.ดร.อับดุลเลาะ เจ๊ะหลง, 3. อ. รชกร วชิรสิโรตม (ผู้ดำเนินรายการ: นายสุรสิทธิ์ สมุทคุปดี)			
เวลา	หมายเลขบทความ	ชื่อบทความ	ชื่อผู้นำเสนอ
13.00 – 13.20 น.	942	ความคาดหวังและความพึงพอใจในคุณภาพการให้บริการของผู้มารับบริการสำนักทะเบียนท้องถิ่นเทศบาลเมืองพระประแดง ตำบลตลาด อำเภอพระประแดง จังหวัดสมุทรปราการ	ธนภูมิ นิลมงคล
13.20 – 13.40 น.	943	ปัจจัยที่ส่งผลต่อการย้ายที่อยู่อาศัยมาชุมชนใหม่ หมู่บ้านนนท์ธารา 4 อำเภอบางกรวย จังหวัดนนทบุรี	ปัทมวรรณ เลือดทหาร
13.40 – 14.00 น.	961	ปราชญ์ชาวบ้านกับการช่วยเหลือสังคม กรณีศึกษา ชุมชนตำบลทุ่งลาน อำเภอคลองหอยโข่ง จังหวัดสงขลา	กมลชนก สุวรรณชัย, ชนนทิศา ชูมี, ณัฐธิดา กุ์เงินจบ
14.00 – 14.20 น.	974	การรับรู้และแนวทางการปรับตัวของชุมชนบ้านโคกเมือง ตำบลบางเหรียง อำเภอกวนเนียง จังหวัดสงขลา ในสถานการณ์การแพร่ระบาดของเชื้อไวรัสโคโรนา (COVID-19)	วาฤทธิ์ จันทกาญจน์
14.20 – 14.40 น.	981	ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อความสำเร็จในการพัฒนาเป็นหมู่บ้านเศรษฐกิจพอเพียง ชุมชนบ้านบางมาศ หมู่ 12 ตำบลรั้ว อำเภอท่าชะงู จังหวัดชุมพร	ปวีณา เชื้อดี
14.40 – 15.00 น.	988	การจัดการชุมชนขององค์การบริหารส่วนตำบลภายใต้สถานการณ์โรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 (COVID-19): กรณีศึกษาขององค์การบริหารส่วนตำบลสวนป่าน อำเภอเมือง จังหวัดนครปฐม	ภาธิณี แพรอัติต์
15.00 – 15.20 น.	1036	การรับมือกับสถานการณ์การแพร่ระบาดของเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 ของเจ้าหน้าที่อาสาสมัครสาธารณสุขประจำหมู่บ้าน ชุมชนบ้านหน้าควน เทศบาลเมืองควนลัง อำเภอหาดใหญ่ จังหวัดสงขลา	ธวัชชัย ธงชัย, มยุรินทร์ วณิชย์ไกว้ล, วรัชยา สุรภักดี
15.20 – 15.40 น.	1116	แนวทางการจัดกิจกรรมสำหรับนักศึกษาสาขาวิชาบ้านและชุมชน ภาควิชามนุษยสัมพันธ์ คณะมนุษยศาสตร์ มหาวิทยาลัยเชียงใหม่ ในยุค New Normal	จิราภรณ์ เลิศสมบัติ, ธัญชนก พันธุศาสตร์
15.40 – 16.00 น.	1123	การปรับตัวด้านการจัดการเรียนการสอนของบุคลากรทางการศึกษาโรงเรียนบ้านโป่งน้อย ตำบลสุเทพ อำเภอเมือง จังหวัดเชียงใหม่ ในช่วงสถานการณ์การแพร่ระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019	กมลลักษณ์ วุฒิพงศ์ชัยกิจ

สารบัญ (ต่อ)

เรื่อง	หน้า
ปัจจัยที่ส่งผลต่อการย้ายที่อยู่อาศัยมาชุมชนใหม่ หมู่บ้านนนท์ธารา 4 อำเภอบางกรวย จังหวัดนนทบุรี ปัทมวรรณ เลือดทหาร และทิพย์สุดา พุฒจร.....	177
ปราชญ์ชาวบ้านกับการช่วยเหลือสังคม กรณีศึกษา ชุมชนตำบลทุ่งลาน อำเภอคลองหอยโข่ง จังหวัดสงขลา กมลชนก สุวรรณชัย, ชนันทิกา ชูมี, ณัฐธิดา ภู่เจนนจบ และธิตีพัทธ์ บุญปก.....	190
การรับรู้และแนวทางการปรับตัวของชุมชนบ้านโคกเมือง ตำบลบางเหรียง อำเภอควนเนียง จังหวัดสงขลา ในสถานการณ์การแพร่ระบาดของเชื้อไวรัสโคโรนา (COVID-19) กรรวิ โชติมณี, พิมพ์ชนก เพชรสังข์, ชวาทฤฎี จันทกาญจน์ และธิตีพัทธ์ บุญปก.....	202
ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อความสำเร็จในการพัฒนาเป็นหมู่บ้านเศรษฐกิจพอเพียง ชุมชนบ้านบางมาศ หมู่ 12 ตำบลบรือ อำเภอท่าแซะ จังหวัดชุมพร ปวีณา เชื้อดี และวันชัย เจือบุญ.....	213
การจัดการชุมชนขององค์การบริหารส่วนตำบลภายใต้สถานการณ์โรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 (COVID-19): กรณีศึกษาองค์การบริหารส่วนตำบลสวนป่า อำเภอเมือง จังหวัดนครปฐม ภาธิณี แพร่อัตถ์ และธงพล พรหมสาขา ณ สกลนคร.....	222
การรับมือกับสถานการณ์การแพร่ระบาดของเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 ของเจ้าหน้าที่อาสาสมัครสาธารณสุข ประจำหมู่บ้าน ชุมชนบ้านหน้าควน เทศบาลเมืองควนลัง อำเภอหาดใหญ่ จังหวัดสงขลา ธวัชชัย ธงชัย, มยุรินทร์ วัฒนชัยไคว้, วรัชยา สุรภักดี และเอมอร เจียรมาศ.....	228
แนวทางการจัดกิจกรรมสำหรับนักศึกษาสาขาวิชาบ้านและชุมชน ภาควิชามนุษยสัมพันธ์ คณะมนุษยศาสตร์ มหาวิทยาลัยเชียงใหม่ ในยุค New Normal จิราภรณ์ เลิศสมบัติ, ชมพู่, ธนัชพร โพธิ์ศรี, ธัญชนก พันธุศาสตร์, ศุภมาศ กันทะคำ อรวรรณ พันวงศ์ พิษชาวีร์ สานใจวงศ์ พิมานรักษ์ พงศ์กสิณปภ และ ณภัทร วิตะกุล.....	237
การปรับตัวด้านการจัดการเรียนการสอนของบุคลากรทางการศึกษาโรงเรียนบ้านโป่งน้อย ตำบลสุเทพ อำเภอเมือง จังหวัดเชียงใหม่ ในช่วงสถานการณ์การแพร่ระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 กมลลักษณ์ วุฒิพงศ์ชัยกิจ, กุลณัฐ ผ่องทอง, ณิชาบล กิติปัญญา, รุ่งนภา ประสมนาม ลำแพน มุลกาวิณ, สายใจ คำโยค, และปรีวิทย์ ไวยาทยาชิว.....	249
ระดับปริญญาบัณฑิต ห้องที่ 2 HB7301 ภูมิปัญญาท้องถิ่น วัฒนธรรมชุมชน และการท่องเที่ยวชุมชน ความคงอยู่ของความหลากหลายทางวัฒนธรรมชุมชน ตำบลทุ่งปลา อำเภอโคกโพธิ์ จังหวัดปัตตานี จิตรลดา กล้าจิต, พจนีย์ วิระศรี, วริสรา คงมี และอับดุลเลาะ เจ๊ะหลง.....	257
ข้อเสนอเชิงนโยบายสำหรับการท่องเที่ยวชุมชนในยุคหลังโควิด-19 กรณีศึกษาชุมชนหัวเขา อำเภอสิงหนคร จังหวัดสงขลา พัทธ์ธีรา ลือรุ่งโรจน์วุฒิ, เกษวลิน ณรงค์กุล, กนกวรรณ ชิตมณี และอุทัย ปริญาสุทินันท์.....	269
การศึกษาภูมิปัญญาการนวดแผนไทยกับวิถีชีวิตของคนในชุมชนวัดเลียบ จังหวัดสงขลา ภูธรศ จิตจันทร์, ณัฐธิดา ณ พัทลุง, ปณิดา ดวงสุวรรณ และเรวดี อึ้งโพธิ์.....	281
การเปลี่ยนแปลงทางสังคมวัฒนธรรม และเศรษฐกิจ ที่ส่งผลต่อวิถีชีวิตครัวเรือนดั้งเดิมของ ชุมชนหนองค้อ ตำบลหนองขาม อำเภอศรีราชา จังหวัดชลบุรี ญาณีษา เหลืองอ่อน และทิพย์สุดา พุฒจร.....	288
แนวทางการพัฒนาการท่องเที่ยวหลังสถานการณ์โควิด-19 ตำบลเกาะยอ อำเภอเมือง จังหวัดสงขลา ดวงกมล สงแสง, ณัฏชา เทพนมิตร และเอมอร เจียรมาศ.....	300

ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อความสำเร็จในการพัฒนาเป็นหมู่บ้านเศรษฐกิจพอเพียง ชุมชนบ้านบางมาศ หมู่ 12 ตำบลร่ำร้อ อำเภอบางแพ จังหวัดชุมพร

FACTORS INFLUENCING SUCCESS AFFECTING DEVELOPMENT TO
THE SUFFICIENCY ECONOMY VILLAGE BAN BANDMAT, MOO 12, TAMBON RAPRO,
THA SAE DISTRICT, CHUMPHON PROVINCE

ปรีณา เชื้อดี¹ และ วันชัย เจือบุญ²

บทคัดย่อ

งานวิจัยเรื่อง ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อความสำเร็จในการพัฒนาเป็นหมู่บ้านเศรษฐกิจพอเพียง ชุมชนบ้านบางมาศ หมู่ 12 อธิปไตยต่อความสำเร็จในการพัฒนาเป็นหมู่บ้านเศรษฐกิจพอเพียง รวมทั้งผลที่เกิดขึ้นจากการดำเนินงานหมู่บ้านเศรษฐกิจพอเพียง ใช้แบบสอบถามในการเก็บข้อมูล การสัมภาษณ์เชิงลึกและการสังเกต จากกลุ่มตัวอย่างจำนวน 50 คนได้เรียน ได้ทำการศึกษาจากกลุ่มตัวอย่างของชาวบ้านที่รวมกลุ่มกันทำโครงการหมู่บ้านเศรษฐกิจพอเพียง ผลการวิจัยพบว่า ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อความสำเร็จในการพัฒนาเป็นหมู่บ้านเศรษฐกิจพอเพียง ประกอบไปด้วยปัจจัยด้านการพัฒนาตนเอง ด้านการพึ่งตนเอง ด้านการมีส่วนร่วม ด้านการมีประชาธิปไตย และด้านการประยุกต์ใช้เทคโนโลยี ในภาพรวมมีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก โดยพบว่าปัจจัยด้านการมีประชาธิปไตย มีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมากเป็นอันดับแรก และเมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า มีระดับมากทุกด้าน ผลวิจัยได้บ่งชี้ถึงการที่ชุมชนให้ความสำคัญในการรับรู้และพยายามศึกษาข้อมูลข่าวสารให้ทันต่อสังคม และสามารถนำมาปรับใช้ในการพัฒนาปรับปรุงตนเอง และแก้ไขปัญหาต่าง ๆ ที่เกิดขึ้นในชุมชนได้ดียิ่งขึ้น ส่วนความสำเร็จในการเป็นหมู่บ้านเศรษฐกิจพอเพียงนี้ถือเป็นความสำเร็จขั้นสูงสุดของชุมชนเพราะได้รับรางวัลหมู่บ้านเศรษฐกิจพอเพียงระดับ “พออยู่ พอกิน” และชาวบ้านสามารถนำความรู้ ประสบการณ์ที่ได้รับไปใช้กับชีวิตประจำวันได้จริง ส่วนการใช้ชีวิตประจำวันของคนในชุมชนนั้นสามารถพึ่งพาตนเองและพร้อมที่จะช่วยเหลือเพื่อนบ้านได้ ผลในการศึกษาครั้งนี้สามารถนำมาเป็นแนวทางในการส่งเสริมเศรษฐกิจพอเพียงในการดำเนินชีวิตของคนในชุมชนใกล้เคียงเพื่อเป็นการพัฒนาคุณภาพชีวิตของคนในพื้นที่ รวมถึงการเกิดชุมชนที่เข้มแข็งและสามารถพึ่งพาตนเองได้อย่างยั่งยืน

คำสำคัญ: ปัจจัยที่มีอิทธิพล, หมู่บ้านเศรษฐกิจพอเพียง

Abstract

This mixed-method research was intended to investigate factors for successful development and the operation of the sufficiency economy village, Ban Bang Mat community, moo 12, rabro sub-district, Tha Sae district, Chumphon province., questionnaires, the sufficiency economy village project. The results showed that factors influencing the success of the sufficiency economy village development consists of self-development, self-reliance, involvement, democracy, and the application of technology. Overall, the total mean score of all factors was at the high level. amongst all the factors, it was found that the mean score of the democratic factor was the highest. when considering each factor, it was found that the mean score of each factor was also high. In addition, the research results

¹ นักศึกษาระดับปริญญาบัณฑิต หลักสูตรศิลปศาสตรบัณฑิต คณะวิทยาการจัดการ มหาวิทยาลัยศิลปากร วิทยาเขตสารสนเทศเพชรบุรี

² อาจารย์ผู้รับผิดชอบหลักสูตรการจัดการชุมชน คณะวิทยาการจัดการ มหาวิทยาลัยศิลปากร วิทยาเขตสารสนเทศเพชรบุรี

indicated that the community places its focus on raising individuals' awareness and encouraging people to search for information to be able to keep up with what is going on in the society. It was expected that the aforementioned practices could further encourage a self-improvement and finding an appropriate way to solve various problems that occur in the community. That the community has been awarded 'the sufficiency economy village' at 'the sufficient economy level' is considered the highest achievement of the community. the knowledge and experiences that the villagers gained can actually be applied to their everyday life. That is, they are self-reliant and ready to help their neighbors. the results of this study can be used as the guidelines to promote the sufficiency economy in the lifestyle of people in nearby communities in order to improve their quality of life including the creation of communities that are strong and capable of self-reliance.

Keywords: Influencing Factors, Sufficiency Economy Village

1. บทนำ

หลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงเป็นปรัชญาที่พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวทรงมีพระราชดำริชี้แนะแนวทางการดำเนินชีวิตแก่พสกนิกรชาวไทย ทรงชี้ถึงการปฏิบัติตนของประชาชนในทุกระดับตั้งแต่ระดับครอบครัว ระดับชุมชน จนถึงระดับรัฐ ในการพัฒนาและบริหารประเทศให้ดำเนินไปในทางสายกลาง โดยหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว ทรงพระราชทานพระบรมราโชวาทแนวคิดเศรษฐกิจพอเพียงเป็นครั้งแรกในปี พ.ศ.2517 ในพิธีพระราชทานปริญญาบัตรของมหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ ใจความสำคัญว่า "...ในการพัฒนาประเทศนั้น จำเป็นต้องทำตามลำดับขั้นเริ่มด้วยการสร้างพื้นฐาน คือความมีกินมีใช้ของประชาชนก่อน ด้วยวิธีการที่ประหยัด ระวังแต่ถูกต้องตามหลักวิชา เมื่อพื้นฐานเกิดขึ้นมั่นคงพอควรแล้ว จึงค่อยสร้างเสริมความเจริญขั้นที่สูงขึ้นตามลำดับต่อไป...การถือหลักที่จะส่งเสริมความเจริญให้ค่อยเป็นไปตามลำดับด้วยความรอบคอบ ระวังระวังและประหยัดนั้นก็เพื่อ ป้องกันการผิดพลาดล้มเหลวและเพื่อให้บรรลุผลสำเร็จได้แน่นอนบริบูรณ์..." (สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ, 2550)

ในการสร้างประเทศชาติให้มีความเข้มแข็ง สิ่งหนึ่งที่มีความจำเป็นคือต้องส่งเสริมตั้งแต่ระดับฐานรากของสังคม ซึ่งก็คือในระดับท้องถิ่น ซึ่งได้แก่หมู่บ้านที่กระจายอยู่ทุกส่วนของประเทศ การส่งเสริมให้หมู่บ้านในท้องถิ่นเหล่านั้น เข้มแข็ง ให้สามารถบริหารจัดการ มีความสามารถพึ่งพาตนเองได้และมีส่วนร่วมในการกำหนดทิศทาง และนโยบายที่เกี่ยวข้องกับท้องถิ่นของตนเอง ผ่านกระบวนการ เรียนรู้ร่วมกันและแก้ไขปัญหาต่างๆ ที่เกิดขึ้นภายในหมู่บ้าน และจากความเข้มแข็งของหมู่บ้าน ที่เป็นฐานรากของสังคม ก็จะนำไปสู่การรวมตัวเป็นเครือข่ายในระดับตำบล อำเภอ จังหวัด และประเทศชาติที่เข้มแข็งได้ซึ่งเป็นแนวทางในการพัฒนาประเทศชาติที่ยั่งยืนต่อไป

ผู้วิจัยจึงมีความสนใจที่จะศึกษาปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อความสำเร็จในการพัฒนาเป็นหมู่บ้านเศรษฐกิจพอเพียงของคนในชุมชนบ้านบางมาศ ตำบลลี้บ่อ อำเภอนาทม จังหวัดอุดรธานี เนื่องจากชุมชนบ้านบางมาศได้รับรางวัลหมู่บ้านเศรษฐกิจพอเพียงระดับ "พออยู่ พอกิน" เพื่อเป็นแบบอย่างในปฏิบัติและปรับเปลี่ยนวิถีชีวิตของชุมชนของตนเองให้ดียิ่งขึ้นไปและเป็นแบบอย่างให้กับชุมชนใกล้เคียง ให้สามารถสร้างเสริมภูมิคุ้มกันชุมชน มีเหตุผล มีความพอประมาณ ภายใต้งบประมาณความรู้ และเงื่อนไขคุณธรรมเพื่อให้ชุมชนสามารถดำรงชีวิตอยู่ได้อย่างมีสติ มีจริยธรรม และการนำหลักเศรษฐกิจพอเพียงไปปรับใช้ให้เกิดประโยชน์ในการดำเนินชีวิตมากที่สุด

2. วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อความสำเร็จในการพัฒนาเป็นหมู่บ้านเศรษฐกิจพอเพียง
2. เพื่อศึกษาผลความสำเร็จจากการดำเนินงานหมู่บ้านเศรษฐกิจพอเพียง

3. วรรณกรรมที่เกี่ยวข้อง

3.1 แนวคิดปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง

เศรษฐกิจพอเพียง เป็นปรัชญาที่พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว ได้ทรงชี้แนะแนวทางการ ดำเนินชีวิตแก่พสกนิกรชาวไทยมาเป็นระยะเวลายาวนานกว่า 30 ปี ตั้งแต่ก่อนเกิดวิกฤติการณ์ทางเศรษฐกิจในปี พ.ศ. 2540 และเมื่อภายหลังได้ทรงเน้นย้ำแนวทางการแก้ไขเพื่อให้รอดพ้นและ สามารถดำรงอยู่ได้อย่างมั่นคงและยั่งยืนภายใต้กระแสโลกาภิวัตน์และความเปลี่ยนแปลงต่างๆ (สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ, 2548: 2)

สำนักงานโครงการพัฒนาแห่งสหประชาชาติ(2550: 31) ได้กล่าวถึงความหมายของปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงไว้ว่าปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงเป็นปรัชญาที่ชี้ถึงแนวการดำรงอยู่และปฏิบัติตนของประชาชนในทุกระดับตั้งแต่ระดับครอบครัวจนถึงระดับรัฐทั้งในการพัฒนาและบริหารประเทศให้ดำเนินไปในทางสายกลาง โดยเฉพาะการพัฒนาเศรษฐกิจเพื่อให้ ก้าวทันต่อยุคโลกาภิวัตน์ ความพอเพียงหมายถึงความพอประมาณ ความมีเหตุผล รวมถึงต้องมิภูมิคุ้มกันในตัวที่ดีพอสมควรต่อการมีผลกระทบใดๆ อันเกิดจากการเปลี่ยนแปลงทั้งภายนอกและภายใน ทั้งนี้จะต้องอาศัยความรอบรู้ ความรอบคอบและความระมัดระวังอย่างยิ่งในการดำเนินการต่างๆ มาใช้ในการวางแผนและการดำเนินงานทุกชั้นตอน และขณะเดียวกันจะต้องสร้างพื้นฐานจิตใจของคนในชาติโดยเฉพาะเจ้าหน้าที่ของรัฐ นักทฤษฎี และนักธุรกิจในทุกระดับให้มีสำนึกในคุณธรรมความซื่อสัตย์ สุจริตและให้มีความรู้ที่เหมาะสมดำเนินชีวิตด้วยความอดทน ความเพียร มีสติปัญญาและความรอบคอบ เพื่อให้สมดุลและพร้อมต่อการรองรับการเปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็วและกว้างขวางทั้งด้านวัตถุ สังคม สิ่งแวดล้อม และวัฒนธรรมจากโลกภายนอกได้เป็นอย่างดี

สรุปได้ว่า เศรษฐกิจพอเพียงหมายถึง ความรอบคอบ รอบรู้และความระมัดระวัง ในการดำเนินงานหรือประกอบกิจการงานใดๆ มีความเพียงพอ พออยู่ พอกิน พึ่งพาตนเองได้ ทั้งในระดับครอบครัว ชุมชนและมีความเข้มแข็ง มีวิถีชีวิตความเป็นอยู่ที่สอดคล้องกับหลักธรรมคำสอนในศาสนาเพื่อสังคมที่สงบสุข กินดีอยู่ดีและสามารถพึ่งพาตนเองได้อย่างยั่งยืน

3.2 แนวคิดปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงในการดำเนินชีวิต

เงื่อนไขการดำเนินชีวิตตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง เงื่อนไขการดำเนินชีวิตโดยใช้หลัก ปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงให้เป็นแนวทางการดำเนินชีวิตและวิถีปฏิบัติ เพื่อนำไปสู่ความสมดุลอันส่งผลให้มีความสุขอย่างยั่งยืนมีองค์ประกอบสำคัญตามที่ ทองภักดี (2550) ได้อธิบายถึงการอาศัยความรู้และคุณธรรมเป็น พื้นฐาน ดังนี้

1. เงื่อนไขของความรู้ประกอบด้วย ความรอบรู้ อย่างรอบด้าน นำความรู้เหล่านั้นมาพิจารณาให้เชื่อมโยงกัน เพื่อประกอบการวางแผน จากนั้นจึงนำมาพิจารณาให้เกิดการเข้าใจ กลายเป็นความรู้ของตนเอง และนำไปปฏิบัติประยุกต์ใช้ให้เข้ากับสถานการณ์ในปัจจุบัน ก่อนที่จะนำเสนอแนวทางการแก้ไขต่อไป

2. เงื่อนไขคุณธรรม ประกอบด้วย ความตระหนักในคุณธรรม มีความซื่อสัตย์สุจริต มีความอดทน และคุณธรรมต่างๆ ที่ช่วยกำกับการดำเนินชีวิตให้อยู่ในที่ที่เหมาะสม ไม่ว่าจะเป็นความเอื้อเฟื้อเผื่อแผ่ มีความรับผิดชอบ และมีความเสียสละ

คุณภาพชีวิตตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงการมีคุณภาพชีวิตที่ดีตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจ พอเพียง ประกอบด้วยความพอประมาณ ความมีเหตุผล และการมีภูมิคุ้มกันที่ดี ดังนี้

1. ความพอประมาณ คือการที่ประชาชนและชุมชนเน้นการผลิตและบริโภคโดย ยึดถือทางสายกลาง ความพอเพียง ความพอดี และไม่ฟุ้งเฟ้อย ในเวลาเดียวกันก็ก้าวให้ทันโลก ในยุคโลกาภิวัตน์ด้วย หากพิจารณาความพอประมาณโดยแบ่งเป็น 6 ด้าน คือ 1) ความพอประมาณด้านจิตใจ พอใจในสิ่งที่มีอยู่ ยึดมั่นในทางสายกลาง 2) ความพอประมาณด้านสังคม มุ่งให้เกิดสังคมที่มีความสงบสุข ช่วยเหลือซึ่งกันและกัน 3) ความพอประมาณด้านวัฒนธรรม สนับสนุนให้เกิดวัฒนธรรมหรือวิถีชีวิตที่ประหยัด อดออม มีชีวิตที่เรียบง่าย 4) ความพอประมาณด้านเศรษฐกิจ สนับสนุนให้มีความขยันหมั่นเพียรในการประกอบสัมมาอาชีพ พึ่งตนเองได้ 5) ความพอประมาณด้านเทคโนโลยีเป็น การใช้เทคโนโลยีที่เหมาะสมกับสภาพของตนเอง 6) ความพอประมาณด้านทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม คือ การอยู่ร่วมกับธรรมชาติ การใช้ทรัพยากรธรรมชาติอย่างพอดี คุ้มค่า เกิดประโยชน์สูงสุด (วิรัชนิภาวรรณ, 2550)

2. ความมีเหตุผล เป็นการตัดสินใจ เกี่ยวกับพฤติกรรมต่างๆ จะต้องมีสติรอบรู้คิดถึงระยะยาว ต้องมีเป้าหมาย และวิธีการที่เหมาะสม มีความรู้ ในการดำเนินการ (Siamwalla, 1997) ตลอดจนคำนึงถึงผลกระทบของการกระทำและความเสี่ยง จะทำให้มีความพอประมาณทั้งในปัจจุบันและในอนาคต

3. การมีภูมิคุ้มกันในตัวเองที่ดี เป็น การเตรียมตัวให้พร้อมรับผลกระทบและการ เปลี่ยนแปลงด้านเศรษฐกิจ สังคม สิ่งแวดล้อม และวัฒนธรรมจากทั้งในและต่างประเทศ เพื่อให้สามารถบริหารความเสี่ยง ปรับตัวและรับมือได้อย่าง ทันท่วงที (คณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ, 2550)

3.3 แนวคิดของตัวชี้วัดการบริหารจัดการพัฒนาหมู่บ้านเศรษฐกิจพอเพียงต้นแบบ

กรมการพัฒนาชุมชน (2561) ได้นำอ้อมนำหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงมาขยายผลในกระบวนการทำงาน โดยการดำเนินงานหมู่บ้านเศรษฐกิจพอเพียง แผนพัฒนายุทธศาสตร์ฉบับที่ 12 ต้องการให้ประเทศไทยมีความมั่นคง มั่งคั่ง ยั่งยืน จึงได้กำหนดตัวชี้วัดเพื่อวัดผลสำเร็จของการพัฒนาหมู่บ้านเศรษฐกิจพอเพียง ตามเกณฑ์ประเมินและจัดระดับ การพัฒนาของหมู่บ้านเศรษฐกิจพอเพียงต้นแบบ ประกอบด้วย 4 ด้าน 23 ตัวชี้วัด

<p>1) ด้านจิตใจและสังคม</p> <p>ตัวชี้วัดที่ 1 มีความสามัคคีและความร่วมมือ</p> <p>ตัวชี้วัดที่ 2 มีข้อปฏิบัติของหมู่บ้าน</p> <p>ตัวชี้วัดที่ 3 มีกองทุนสวัสดิการแก่สมาชิก</p> <p>ตัวชี้วัดที่ 4 ยึดมั่นหลักการประชาธิปไตย</p> <p>ตัวชี้วัดที่ 5 มีคุณธรรม จริยธรรม</p> <p>ตัวชี้วัดที่ 6 ปลอดภัยในชีวิต</p> <p>ตัวชี้วัดที่ 7 เชื่อมมั่นปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง</p>	<p>2) ด้านการเรียนรู้</p> <p>ตัวชี้วัดที่ 13 มีข้อมูลของชุมชน</p> <p>ตัวชี้วัดที่ 14 ใช้ข้อมูลและแผนชุมชน</p> <p>ตัวชี้วัดที่ 15 ค้นหาและใช้ภูมิปัญญาท้องถิ่น</p> <p>ตัวชี้วัดที่ 16 จัดตั้งศูนย์เรียนรู้ในชุมชน</p> <p>ตัวชี้วัดที่ 17 ใช้เทคโนโลยีที่เหมาะสม</p> <p>ตัวชี้วัดที่ 18 สร้างเครือข่ายภาคีการพัฒนา</p> <p>ตัวชี้วัดที่ 19 ปฏิบัติตามหลักการพึ่งตนเอง</p>
<p>3) ด้านเศรษฐกิจ</p> <p>ตัวชี้วัดที่ 8 จัดทำบัญชีครัวเรือน</p> <p>ตัวชี้วัดที่ 9 ลดรายจ่ายและสร้างรายได้</p> <p>ตัวชี้วัดที่ 10 รวมกลุ่มพัฒนาอาชีพหลัก</p> <p>ตัวชี้วัดที่ 11 มีกิจกรรมการออมที่หลากหลาย</p> <p>ตัวชี้วัดที่ 12 มีวิสาหกิจชุมชน</p>	<p>4) ด้านทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม</p> <p>ตัวชี้วัดที่ 20 มีจิตสำนึกของการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติ และสิ่งแวดล้อม</p> <p>ตัวชี้วัดที่ 21 มีกลุ่ม/องค์กรด้านสิ่งแวดล้อม</p> <p>ตัวชี้วัดที่ 22 มีการใช้พลังงานทดแทน</p> <p>ตัวชี้วัดที่ 23 มีการสร้างมูลค่าเพิ่มจากทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม</p>

ทั้งนี้ได้แบ่งศักยภาพการพัฒนาหมู่บ้าน เป็น 3 ระดับ ดังนี้ 1. ระดับ “พออยู่ พอกิน” เป็นต้นแบบในการใช้ชีวิตพึ่งตนเองเน้นการปฏิบัติทำกิน ทำใช้ในครัวเรือน เพื่อลดรายจ่าย เพิ่มรายได้และมีการออม ทั้งนี้ระดับ “พออยู่ พอกิน” ต้องผ่าน 10-16 ตัวชี้วัด มีตัวชี้วัดหลักที่ต้องผ่าน 10 ตัวชี้วัด ได้แก่ ตัวชี้วัดที่ 1, 2, 4, 8, 10, 13, 16, 17, 20, 21 2. ระดับ “อยู่ดี กินดี” เป็นต้นแบบในการบริหารจัดการพัฒนาในรูปกลุ่ม การพัฒนารายได้ ด้วยระบบกลุ่ม เพื่อเพิ่มรายได้และขยายโอกาสคนในชุมชน ทั้งนี้ระดับ “อยู่ดี กินดี” ต้องผ่าน 17-22 ตัวชี้วัด มีตัวชี้วัดหลักที่ต้องผ่าน 17 ตัวชี้วัด ได้แก่ ตัวชี้วัดที่ 1, 2, 3, 5, 8, 9, 10, 11, 13, 14, 16, 17, 19, 20, 21, 22 3. ระดับ “มั่งมี ศรีสุข” เป็นต้นแบบการบริหารการพัฒนาในรูปแบบองค์กรเครือข่าย เพื่อใช้ ศักยภาพในการดำเนินการยกระดับคุณภาพชีวิตของคนในชุมชน เพื่อขยายโอกาสในการประกอบ อาชีพและส่งเสริมการจัดสวัสดิการให้กับคนในหมู่บ้านชุมชน ทั้งนี้ระดับ “มั่งมี ศรีสุข” ต้องผ่านตัวชี้วัด จำนวน 23 ตัวชี้วัด

4. วิธีดำเนินการวิจัย

4.1 ผู้ให้ข้อมูลหลัก

4.1.1 การวิจัยเชิงปริมาณ

ผู้ให้ข้อมูลหลัก ได้แก่ หัวหน้าครัวเรือนที่เข้าร่วมโครงการหมู่บ้านเศรษฐกิจพอเพียงในชุมชนบ้านบางมาศ หมู่ 12 ตำบลบรือ อำเภอกำแพง จังหวัดชุมพร เฉพาะเจาะจงหัวหน้าครัวเรือนที่เข้าร่วมโครงการหมู่บ้านเศรษฐกิจพอเพียง จำนวน 50 ครัวเรือน โดยใช้แบบสอบถาม

4.1.2 การวิจัยเชิงคุณภาพ

ผู้ให้ข้อมูลหลัก ได้แก่ หัวหน้าครัวเรือนนำร่องที่เข้าร่วมโครงการหมู่บ้านเศรษฐกิจพอเพียงชุมชนบ้านบางมาศ หมู่ 12 ตำบลบรือ อำเภอกำแพง จังหวัดชุมพร จำนวน 10 ครัวเรือน โดยใช้การสัมภาษณ์และการสังเกต

4.2 เครื่องมือการวิจัย

ผู้วิจัยใช้เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย คือ แบบสอบถาม แบบสัมภาษณ์เชิงลึกและการสังเกต เพื่อให้ได้ข้อมูลผลสำเร็จของการเป็นหมู่บ้านเศรษฐกิจพอเพียงและปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อความสำเร็จในการพัฒนาเป็นหมู่บ้านเศรษฐกิจพอเพียง จากผู้ถูกสัมภาษณ์

4.3 การเก็บรวบรวมข้อมูล

การวิจัยเรื่องปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อความสำเร็จในการพัฒนาเป็นหมู่บ้านเศรษฐกิจพอเพียง ชุมชนบ้านบางมาศ หมู่ 12 ตำบลบรือ อำเภอกำแพง จังหวัดชุมพร ในเบื้องต้นผู้วิจัยจะทำการศึกษาข้อมูลพื้นฐานของชุมชน ในด้านประวัติความเป็นมา ประชากร และข้อมูลด้านต่างๆ เพื่อให้เข้าใจถึงสภาพความเป็นอยู่ของคนในชุมชนที่ได้ทำการศึกษา และยังคงศึกษาโครงการหมู่บ้านเศรษฐกิจพอเพียงที่ได้รับรางวัลอีกด้วย ทั้งนี้ผู้วิจัยยังได้ศึกษาแนวคิด ทฤษฎี บทความวารสาร หนังสือ และงานวิจัยต่างๆที่เกี่ยวข้อง ในเรื่องของปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อความสำเร็จในการพัฒนาเป็นหมู่บ้านเศรษฐกิจพอเพียง และศึกษาความสำเร็จของการเป็นหมู่บ้านเศรษฐกิจพอเพียง เพื่อใช้ข้อมูลเป็นแนวทางในการศึกษาวิจัย ในส่วนของขั้นตอนการเตรียมตัวลงพื้นที่ที่จะต้องดำเนินการตามวัตถุประสงค์ครั้งนี้

4.4 การวิเคราะห์ข้อมูล

4.4.1 ผู้วิจัยได้เก็บรวบรวมข้อมูลแล้วทำการตรวจสอบความสมบูรณ์และความถูกต้องของแบบสอบถาม ใช้สถิติที่เกี่ยวข้องกับวัตถุประสงค์การวิจัย โดยใช้การหาค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) ใช้ในการวิเคราะห์และอธิบายถึงปัจจัยในการพัฒนาหมู่บ้านเศรษฐกิจพอเพียง และระดับความสำเร็จของการเป็นหมู่บ้านเศรษฐกิจพอเพียง ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (standard deviation) ใช้ในการวิเคราะห์และอธิบายถึงการกระจายของข้อมูล โดยผู้วิจัยนำคะแนนที่ได้จากแบบสอบถามไปอธิบายระดับความคิดเห็นที่มีปัจจัยต่อด้านต่างๆตามค่าของคะแนนเฉลี่ยและเกณฑ์การให้คะแนนความคิดเห็นที่มีต่อความสำเร็จในการพัฒนาเป็นหมู่บ้านเศรษฐกิจพอเพียงแบ่งเป็น

- 5 เท่ากับ มากที่สุด
- 4 เท่ากับ มาก
- 3 เท่ากับ ปานกลาง
- 2 เท่ากับ น้อย
- 1 เท่ากับ น้อยที่สุด

จากนั้นผู้วิจัยนำคะแนนที่ได้จากแบบสอบถามไปอธิบาย โดยมีต้องการจำแนกความคิดเห็นเป็น 3 ระดับ ตามค่าของคะแนนเฉลี่ย

- 3.68-5.00 ความคิดเห็นในเชิงบวก ระดับมาก
- 2.34-3.67 ความคิดเห็นในเชิงบวก ระดับปานกลาง
- 1.00-2.33 ความคิดเห็นในเชิงลบ ระดับน้อย

4.4.2 ดำเนินการวิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้วิธีการวิเคราะห์เชิงเนื้อหา (content analysis) โดยผู้วิจัยนำข้อมูลที่ได้จากการสังเกตการณ์โดยภาพรวม การจดบันทึกและบันทึกเสียงในการสัมภาษณ์ โดยใช้แบบสัมภาษณ์เชิงลึก มาตรวจสอบความสมบูรณ์ของข้อมูล และนำข้อมูลที่ได้อ่านเรียบเรียงในรูปแบบของข้อความเพื่อถ่ายทอดการแยกประเด็น

จากนั้นทำการวิเคราะห์และจัดแยกประเด็นตามกลุ่มของข้อมูล ตีความข้อมูลที่ได้โดยเปรียบเทียบกับทฤษฎี หลักที่นำมาใช้ในการวิเคราะห์ เพื่อสรุปข้อมูลที่ได้และนำไปเปรียบเทียบในแต่ละประเด็น และอภิปรายผลข้อมูลตามทฤษฎีและปรากฏการณ์ เพื่อสร้างข้อสรุปและข้อเสนอแนะ

5. สรุปผลการวิจัย

ผลสรุปข้อมูลเกี่ยวกับปัจจัยส่วนบุคคลของผู้ตอบแบบสอบถาม ซึ่งเป็นกลุ่มตัวอย่างที่ศึกษาชุมชนบ้านบางมาศ (หมู่บ้านเศรษฐกิจพอเพียง) มีจำนวน 50 ครัวเรือน จำแนกตาม เพศ อายุ สถานภาพสมรส การศึกษา อาชีพ และรายได้ต่อเดือน ดังนี้ ผู้ตอบแบบสอบถามมีเพศชายและเพศหญิงจำนวน 25 ครัวเรือนเท่ากัน คิดเป็นร้อยละ 50 โดยผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่มีอายุระหว่าง 51-60 ปี คิดเป็นร้อยละ 44 มีสถานภาพสมรสส่วนใหญ่แต่งงานแล้ว คิดเป็นร้อยละ 92 มีการศึกษาระดับประถมศึกษา-มัธยมปลาย คิดเป็นร้อยละ 94 ส่วนใหญ่ประกอบอาชีพเกษตรกรรม คิดเป็นร้อยละ 88 และส่วนใหญ่มีรายได้ต่อเดือนอยู่ที่ 10,000-20,000 บาท คิดเป็นร้อยละ 74

ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อความสำเร็จในการพัฒนาเป็นหมู่บ้านเศรษฐกิจพอเพียง ชุมชนบ้านบางมาศ ตำบลรั้ว อำเภอกำแพง จังหวัดชุมพร (หมู่บ้านเศรษฐกิจพอเพียง) ในภาพรวมมีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก ($\bar{X}$ =3.88, S.D.=0.69) โดยพบว่า ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อความสำเร็จในการพัฒนาเป็นหมู่บ้านเศรษฐกิจพอเพียงในด้านการมีประชาธิปไตยมีค่าเฉลี่ยสูงสุด อยู่ในระดับมาก ($\bar{X}$ =3.95, S.D.=0.66) รองลงมาตามลำดับ ได้แก่ การพึ่งตนเอง มีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก ($\bar{X}$ =3.93, S.D.=0.71) ด้านการมีส่วนร่วม มีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก ($\bar{X}$ =3.89, S.D.=0.69) ด้านการพัฒนาตนเอง มีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก ($\bar{X}$ =3.82, S.D.=0.71) และด้านการประยุกต์ใช้เทคโนโลยี มีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก ($\bar{X}$ =3.79, S.D.=0.71)

จากการสัมภาษณ์ความสำเร็จในการดำเนินงานหมู่บ้านเศรษฐกิจพอเพียง ตามเกณฑ์ชี้วัดหมู่บ้าน เศรษฐกิจพอเพียงต้นแบบ 4 ด้าน 23 ตัวชี้วัด ของกรมการพัฒนาชุมชน กระทรวงมหาดไทย พบว่า

ด้านจิตใจและสังคม ภายในชุมชนมีการทำข้อตกลงร่วมกันเพื่อให้คนในชุมชนปฏิบัติและมีข้อห้ามปฏิบัติซึ่งสอดคล้องกับค่านิยมวัฒนธรรมประเพณี เพื่อให้เกิดความสงบสุข ปฏิบัติตามศาสนกิจโดยการทำบุญร่วมกันที่ศาลาหมู่บ้านในวันสำคัญทางศาสนา รวมถึงยังมีการปฏิบัติตามวัฒนธรรมประเพณีและมารยาทของไทย มีการแบ่งปันช่วยเหลือเกื้อกูลยกย่องให้เกียรติซึ่งกันและกันถ้อยทีถ้อยอาศัยกัน มีความสามัคคีและร่วมมือร่วมใจกันแก้ไขปัญหาหรือเพื่อการพัฒนาคนในชุมชน ยึดมั่นในหลักการประชาธิปไตย มีความตื่นตัวและรู้จักรักษาสีหน้าที่และเสรีภาพทางการเมือง โดยการออกมาใช้สิทธิในการเลือกตั้งในฐานะพลเมืองของประเทศ แถมยังมีกองทุนในรูปแบบสวัสดิการแก่สมาชิกหมู่บ้าน มีกองทุนสวัสดิการแก่สมาชิกในชุมชน มีการจัดสวัสดิการภายในชุมชนที่ยากจนด้อยโอกาสและคนที่ประสบปัญหา ชุมชนแห่งนี้เป็นชุมชนปลอดภัยเพราะมีสถานีตำรวจในเขตชุมชน มีการปราบปรามในเรื่องของยาเสพติด และเรื่องของการพนันภายในชุมชนและยังมีกระบวนการส่งเสริมการตลาดแลกเปลี่ยนซื้อขายด้วย และคนในชุมชนมีการน้อมนำหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงมาใช้ ทำให้ชุมชนแห่งนี้ได้รับรางวัลหมู่บ้านเศรษฐกิจพอเพียงระดับ “พออยู่พอกิน”

ด้านเศรษฐกิจ คนในชุมชนมีการจัดทำบัญชีครัวเรือน มีกิจกรรมลดรายจ่ายและสร้างรายได้ ไม่ว่าจะเป็กิจกรรมการทำโรงเพาะเห็ดนางฟ้า ที่มีคนในชุมชนผลัดเปลี่ยนเวรดูแลโรงเห็ด นำไปขายและแบ่งรายได้กัน แล้วยังมีกิจกรรมการทำผ้ามัดย้อม ที่นำเศษผ้าเหลือใช้มาหรือเสื้อผ้าที่ไม่ได้ใส่มาย้อม แล้วย่านไปใช้ประโยชน์ในเรื่องอื่น และยังมี การรวมกลุ่มกันนำผลผลิตที่ได้จากการเพาะปลูก เลี้ยงไก่ เลี้ยงหมู เลี้ยงเป็ด เลี้ยงปลา มาแปรรูปเป็นผลิตภัณฑ์ อย่างการนำไข่เป็ดมาทำไข่เค็ม นำปลาตุ๋นที่เลี้ยงในบ่อมาทำปลาตุ๋น เป็นต้น บางครัวเรือนมีการเลี้ยงผึ้งภายในสวน ทำรังผูกกับต้นไม้ล่อผึ้งให้มาอยู่และเก็บน้ำผึ้งไปขาย มีการเลี้ยงหมอนไหมเพื่อทอผ้า และบางครัวเรือนก็มีการเลี้ยงวัวภายในสวน มีทั้งที่เลี้ยงไว้ขายและเพาะพันธุ์ คนสวนใหญ่ในชุมชนมีอาชีพเกษตรกรรม ซึ่งที่กล่าวมานั้นทำให้คนในชุมชนมีรายได้เพิ่มมากขึ้น และทำให้คนในชุมชนสามารถพึ่งพาตนเองได้

ด้านการเรียนรู้ ภายในชุมชนยังมีกระบวนการจัดเก็บรวบรวม วิเคราะห์ สังเคราะห์ข้อมูล โดยมีการประชุมเพื่อสร้างความเข้าใจภายในชุมชน มีการจัดเก็บข้อมูลโดยอาสาสมัครหรือ อสม.และยังมีการบันทึกประมวลผล มีการทำ

ประชาคมเพื่อรับรองผล และจัดทำสำเนาข้อมูลเก็บไว้ที่ศูนย์เรียนรู้ของชุมชน ชาวบ้านในชุมชนมีส่วนร่วมในการเรียนรู้ และนำภูมิปัญญาดั้งเดิมที่มีอยู่ในท้องถิ่นไปใช้ประโยชน์ โดยการรวมกลุ่มกัน ช่วยเหลือกัน นำผลผลิตที่ได้มาเพิ่มมูลค่า ของสิ่งที่มีอยู่ในชุมชนให้เกิดเป็นรายได้ขึ้นในชุมชน และในชุมชนยังมีการจัดสถานที่สำหรับเป็นศูนย์เรียนรู้และมีการใช้ ประโยชน์จากศูนย์เรียนรู้ให้แก่คนในและนอกหมู่บ้าน โดยจะใช้ศาลาหมู่บ้านเป็นสถานที่หลักในการจัดกิจกรรม แล้วยังมี การเชื่อมโยงเครือข่ายเพื่อแลกเปลี่ยนเรียนรู้กับหมู่บ้านชุมชนและหน่วยงานองค์กรสถาบันการศึกษา เพื่อให้เกิดการ เรียนรู้ร่วมกันและนำประโยชน์ที่ได้จากการจัดกิจกรรมนั้นไปปรับใช้ในชีวิตประจำวัน แล้วยังเป็นการปลูกฝังให้กับ เยาวชนอีกด้วย

ด้านทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม ภายในชุมชนแห่งนี้มีกิจกรรมการใช้ประโยชน์จากทรัพยากรธรรมชาติและ สิ่งแวดล้อมเพื่อให้เกิดรายได้ อย่างเช่น มีการอนุรักษ์และแปรรูปผลิตภัณฑ์การทำปุ๋ยหมักการทำน้ำส้มควันไม้ มีการเผา ถ่านใช้เองและไว้เพื่อจำหน่าย และยังมีการปลูกฝังให้กับเยาวชน รวมถึงคนในชุมชนให้มีจิตสำนึกอนุรักษ์ ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมอีกด้วย

สรุปปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อความสำเร็จในการพัฒนาเป็นหมู่บ้านเศรษฐกิจพอเพียง ชุมชนบางมาศ หมู่ 12 ตำบล ราษฎร์ อำเภอกำแพง จังหวัดชุมพร ประกอบด้วยปัจจัยด้านการพัฒนาตนเอง ด้านการพึ่งตนเอง ด้านการมีส่วนร่วม ด้าน การมีประชาธิปไตย และด้านการประยุกต์ใช้เทคโนโลยี ส่วนความสำเร็จในการดำเนินงานหมู่บ้านเศรษฐกิจพอเพียงจาก ที่ชุมชนได้รับรางวัลหมู่บ้านเศรษฐกิจพอเพียงระดับ “พออยู่ พอกิน” นั้นชาวบ้านมีการนำหลักปรัชญาของเศรษฐกิจ พอเพียงมาใช้ในการดำเนินชีวิตประจำวันไม่ว่าจะเป็นในเรื่องของอาหาร คนในชุมชนมีการปลูกผักสวนครัวไว้กินเอง บาง คนมีการเลี้ยงไก่ไข่ เลี้ยงปลา ไว้สำหรับกินและจำหน่าย เลี้ยงวัว ไว้สำหรับขายและเพาะพันธุ์ เป็นต้น ซึ่งจะเห็นได้ว่าการ กระทำเหล่านี้เป็นการเพิ่มรายได้และลดรายจ่ายต่อตนเองในอีกรูปแบบหนึ่งเพราะว่าจากการสังเกตชุมชนแห่งนี้ ชาวบ้าน ส่วนใหญ่มีการประกอบอาชีพเกษตรกรรมเป็นหลัก ซึ่งการนำหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงไปใช้ร่วมกัน ทำให้เพิ่ม รายได้และลดรายจ่ายในส่วนของการเกษตรและใช้ในชีวิตประจำวันไปได้มาก ทำให้คนในชุมชนมีเงินออมเพิ่มมากขึ้น และทำ ให้คนในชุมชนแห่งนี้สามารถพึ่งพาตนเองได้ เพราะเกิดจากการที่คนในชุมชนร่วมมือร่วมใจกัน ช่วยเหลือซึ่งกันและกัน รักษาขนบธรรมเนียมประเพณี นำภูมิปัญญาที่มีมาสร้างเสริมผลิตภัณฑ์ เป็นอาชีพเสริมอีกหนึ่งช่องทาง จึงทำให้ชุมชน สามารถพัฒนาก้าวหน้าต่อไปได้

6. อภิปรายผลการวิจัย

ผลจากการวิจัยเรื่อง ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อความสำเร็จในการพัฒนาเป็นหมู่บ้านเศรษฐกิจพอเพียง ชุมชนบาง มาศ หมู่ 12 ตำบลราษฎร์ อำเภอกำแพง จังหวัดชุมพร สามารถอภิปรายผลตามวัตถุประสงค์ของการวิจัยได้ ดังนี้

ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อความสำเร็จในการพัฒนาเป็นหมู่บ้านเศรษฐกิจพอเพียง ชุมชนบ้านบางมาศ หมู่ 12 ตำบล ราษฎร์ อำเภอกำแพง จังหวัดชุมพร ในภาพรวมมีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก โดยพบว่า ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อความสำเร็จใน การพัฒนาเป็นหมู่บ้านเศรษฐกิจพอเพียงในด้านการมีประชาธิปไตยมีค่าเฉลี่ยสูงสุด อยู่ในระดับมาก ($\bar{X}=3.95$, S.D.=0.66) รองลงมาตามลำดับ ได้แก่ การพึ่งตนเอง มีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก ($\bar{X}=3.93$, S.D.=0.71) ด้านการมีส่วนร่วม มีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก ($\bar{X}=3.89$, S.D.=0.69) ด้านการพัฒนาตนเอง มีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก ($\bar{X}=3.82$, S.D.=0.71) และด้านการประยุกต์ใช้เทคโนโลยี มีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก ($\bar{X}=3.79$, S.D.=0.71) ผลวิจัยได้บ่งชี้ถึงการที่ ชุมชนให้ความสำคัญในการรักษาสีทิวทัศน์ของตนเอง ออกมาใช้สิทธิเลือกตั้ง คนในชุมชนมีสิทธิที่จะแสดงความคิดเห็นอย่าง อิสระ ให้ความสำคัญกับคนที่มีความคิดเห็นต่าง รับฟังและน้อมรับนำมาปรับแก้ไข ประยุกต์ใช้ให้เข้ากับชุมชน ผลวิจัย สอดคล้องกับแนวคิดของ อมร รักษาสัตย์ (2539) ที่กล่าวว่าประชาชนเป็นเจ้าของอำนาจอธิปไตย ประชาชนสามารถใช้ สิทธิเลือกตั้งได้อย่างอิสระ ให้ความสำคัญแก่แนวคิดที่แตกต่าง รวมถึงมีการแก้ไขปัญหาด้วยการร่วมคิด ร่วมกันตัดสินใจ จะต้องเป็นไปตามเสียงข้างมาก โดยคำนึงถึงสิทธิของคนส่วนน้อย ซึ่งจะส่งผลให้บุคคลทราบถึงสิทธิและเสรีภาพ รวมถึง การกระทำต่างๆที่ตนเองสามารถกระทำและพึงจะได้รับ จะนำไปสู่การอยู่ร่วมกันอย่างมีความสุขและช่วยพัฒนาสังคมให้ มีความเจริญก้าวหน้ามากยิ่งขึ้น

ความสำเร็จในการดำเนินงานหมู่บ้านเศรษฐกิจพอเพียง โดยพบว่า คนในชุมชนมีจิตสาธารณะและความรู้สึกผิดชอบทางสังคม มีความสามัคคีร่วมมือร่วมใจกันทำกิจกรรมที่เป็นประโยชน์ต่อชุมชน ทำให้เห็นถึงความเข้มแข็งและแนวโน้มที่ดีในการพัฒนาของหมู่บ้านแห่งนี้ เนื่องจากชุมชนได้ให้ความสำคัญกับการรวมตัวกันเพื่อทำกิจกรรมสาธารณะประโยชน์เพื่อสร้างรายได้ให้กับตนเองและชุมชน คนในชุมชนมีความตื่นตัวกันอย่างมากเพื่อมีการเรียกคนในชุมชนมาทำกิจกรรมร่วมกัน อย่างเช่น การทำผ้าฝ้ายอ้อม การเพาะเห็ดฟาง เป็นต้น ซึ่งจากผลของการทำกิจกรรมต่างๆร่วมกันทำให้คนในชุมชนเล็งเห็นถึงประโยชน์จากการนำหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงมาปรับใช้ในชีวิตประจำวันและทำให้คนในชุมชนมีความสมัครใจที่จะเข้าร่วมกิจกรรมในลักษณะนี้บ่อยครั้ง ผลงานวิจัยสอดคล้องกับแนวคิดของ สมพร เทพสิทธิ์า (2549) ที่ระบุถึงหลักสำคัญของการนำหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงมาใช้ในการดำเนินงานในหมู่บ้าน โดยมีมิติด้านจิตใจ หลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงจะมุ่งเน้นที่จิตใจที่รู้จักพอ คือ พอดีพอประมาณ และพอใจในสิ่งที่มี ยินดีในสิ่งที่ได้ ไม่โลภ หลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงจะต้องเริ่มต้นที่ตัวเอง โดยสร้างรากฐานทางจิตใจให้มั่นคง โดยเริ่มจากใจที่รู้จักพอ เป็นการปฏิบัติตามทางสายกลางหรือมัชฌิมาปฏิปทา และในมิติด้านสังคม หลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงมุ่งให้เกิดสังคมที่สงบสุข ประชาชนมีความเมตตา เอื้ออาทรช่วยเหลือซึ่งกันและกัน ไม่ใช่ต่างคนต่างอยู่ มุ่งให้เกิดความสามัคคีร่วมมือกันเพื่อให้ทุกคนอยู่ร่วมกันได้โดยปราศจากการเบียดเบียนกัน การเอาเปรียบกันและการมุ่งทำร้ายกัน

7. ข้อเสนอแนะจากการวิจัย และข้อเสนอแนะการวิจัยครั้งต่อไป

7.1 ข้อเสนอแนะเพื่อการนำไปใช้

1. จากผลการวิจัยพบว่า ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อความสำเร็จในการพัฒนาเป็นหมู่บ้านเศรษฐกิจพอเพียงด้านการมีประชาธิปไตยมีความสำคัญมากที่สุด ดังนั้น จึงควรมีการส่งเสริมและสนับสนุนให้จัดเวทีการประชุมของกลุ่มชาวบ้านให้ชาวบ้านเข้ามามีส่วนร่วมแสดงออกถึงความคิดเห็นให้มากที่สุด ในการตัดสินใจให้ใช้หลักเหตุผลมากกว่าอารมณ์ส่วนตัว รับผิดชอบต่อความคิดเห็นของส่วนรวม ร่วมกันหาข้อตกลงและแนวทางการแก้ไข เพื่อสร้างโอกาสและความร่วมมือของชาวบ้านให้เกิดความเข้มแข็งในชุมชน

2. จากบทสัมภาษณ์และการสังเกตโครงการหมู่บ้านเศรษฐกิจพอเพียงของชุมชนบ้านบางมาศ หมู่ 12 ตำบลรับร้อ อำเภอลำดวน จังหวัดชุมพร ความสำเร็จในการดำเนินงานหมู่บ้านเศรษฐกิจพอเพียง ตามเกณฑ์ชี้วัดหมู่บ้านเศรษฐกิจพอเพียงต้นแบบ 4 ด้าน 23 ตัวชี้วัด ของกรมการพัฒนาชุมชน กระทรวงมหาดไทย พบว่า ชาวบ้านส่วนใหญ่มีการนำหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงมาใช้ในการดำเนินชีวิตประจำวัน ไม่ว่าจะเป็นในเรื่องของอาหารการกินเกือบแทบจะทุกครัวเรือนมีการปลูกผักสวนครัว มีการเลี้ยงไก่ไข่ และอีกหลายครัวเรือนมีการเลี้ยงปลาไว้กินและจำหน่าย ซึ่งจะเห็นได้ว่าการกระทำเหล่านี้เป็นการเพิ่มรายได้ และลดรายจ่ายให้กับครัวเรือนในส่วนของอาหารการกินและใช้ในชีวิตประจำวันไปได้มาก และชุมชนแห่งนี้ชาวบ้านยังสามารถพึ่งพาตนเองได้ ร่วมแรงร่วมใจสามัคคีกัน ช่วยเหลือซึ่งกันและกัน ทำให้ชุมชนแห่งนี้ได้รับรางวัลหมู่บ้านเศรษฐกิจพอเพียงระดับ “พออยู่ พอกิน” ดังนั้น ผู้นำชุมชนจึงควรสร้างเครือข่ายและขอความสนับสนุนจากหน่วยงานที่เกี่ยวข้องให้ชุมชนสามารถพัฒนาและเติบโตไปได้อีกในระดับหนึ่ง

7.2 ข้อเสนอแนะในการศึกษาครั้งต่อไป

1. ควรมีการศึกษาในประเด็นหัวข้อเดียวกันนี้ในมิติอื่นๆ เช่น ปัจจัยการมีส่วนร่วมของชุมชน/ภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงที่มีอิทธิพลต่อกระบวนการขับเคลื่อนหมู่บ้านเศรษฐกิจพอเพียง แนวทางยกระดับการพัฒนาการดำเนินงานหมู่บ้านเศรษฐกิจพอเพียง เป็นต้น

2. ควรมีการศึกษาในลักษณะของกรณีศึกษาในพื้นที่อื่นๆ ที่มีบริบทความเป็นชุมชนเมืองหรือศึกษาในเชิงเปรียบเทียบ เพื่อนำไปกำหนดแนวทางในการพัฒนารูปแบบที่เป็นเลิศ (best practice) ในการพัฒนาโมเดลการดำเนินงานกองทุนแม่ของแผ่นดินให้ประสบความสำเร็จ

8. บรรณานุกรม

- แก้วจรรยา คงนุ่น, สมบูรณ์ ศิริสรรัทธิ. (2562). ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อความสำเร็จในการพัฒนาหมู่บ้านเศรษฐกิจพอเพียง
ต้นแบบ บ้านคลองสามแพรก ตำบลในคลองบางปลากด อำเภอยะบะระเจดีย์ จังหวัดสมุทรปราการ. วารสาร
สังคมศาสตร์วิจัย, 10,1 (มกราคม-มิถุนายน): 24-37.
- จำรัส โคตะยันต์, วิไลวรรณ สมโสภณ. (2554). ความสำเร็จในการพัฒนาหมู่บ้านเศรษฐกิจพอเพียงอยู่เย็นเป็นสุข. วารสาร
การบริการการท่องเที่ยว, 4,3 (กรกฎาคม-กันยายน): 63-73.
- ณัฐพงษ์ ทองภักดี. (2550). ปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง: ความเป็นมาและความหมายปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงกับการ
บริหารการพัฒนา. กรุงเทพมหานคร. สถาบันบัณฑิตพัฒนบริหารศาสตร์
- ธัญชนก ปะละวะ. (2561). การพัฒนาชุมชนต้นแบบตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงระดับมั่งมี ศรีสุข:
กรณีศึกษาบ้านหนองเพือก อำเภอยะบะระเจดีย์ จังหวัดมหาสารคาม. วารสารเกษตรพระวรุณ, 15,1 (มกราคม-
มิถุนายน): 101-111.
- นภาพร เวชกามา, อีระวัฒน์ ชิมแสน, เกศจิตต์ ขามคุลา. (2558). ปัจจัยที่มีผลต่อความสำเร็จในการขับเคลื่อนปรัชญา
เศรษฐกิจพอเพียง: กรณีศึกษา บ้านดอนมัน อำเภอกันทรวิชัย จังหวัดมหาสารคาม. งานวิจัยนี้ได้รับทุนอุดหนุน
จากสถาบันวิจัยและพัฒนา มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม.
- นิสร ใจชื่อ. (2557). ปัจจัยที่มีความสัมพันธ์กับความสำเร็จในการเป็นหมู่บ้านเศรษฐกิจพอเพียง. รายงานผลการวิจัยนี้
ได้รับทุนอุดหนุนจากมหาวิทยาลัยธุรกิจบัณฑิต.
- นิตพลพิชัย ดุลยวาที, มนต์นา คงแก้ว. (2563). การน้อมนำหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงสู่การปฏิบัติของหัวหน้า
ครัวเรือน เพื่อยกระดับสู่การเป็นหมู่บ้านเศรษฐกิจพอเพียงต้นแบบ กรณีศึกษาดำบลเกาะยอ อำเภอเมือง
สงขลา จังหวัดสงขลา. วารสารบริหารธุรกิจ เทคโนโลยีมหานคร, 17,2 (กรกฎาคม-ธันวาคม): 131-154
- ภูริปัญญา เกิดศรี. (2553). ปัจจัยความสำเร็จในการประยุกต์ปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงในเขตปฏิรูปที่ดิน: ศึกษากรณี
ตำบลนิคมกระเจียว อำเภอด่านช้าง จังหวัดสุพรรณบุรี. (วิทยานิพนธ์นี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตร
รัฐประศาสนศาสตร์). คณะรัฐประศาสนศาสตร์, สถาบันบัณฑิตพัฒนบริหารศาสตร์.
- ภูมิปัญญาท้องถิ่นในการจัดการระบบและความมั่นคงอาหารของชุมชน:กรณีศึกษาอำเภอด่านช้าง จังหวัดเลย. (2560).
เข้าถึงได้จาก [library.trf.or.th: Available:
https://elibrary.trf.or.th/project_content.asp?PJID=RDG5420037](https://elibrary.trf.or.th/project_content.asp?PJID=RDG5420037)
- วิชุดตา ชูศรีवास. (2559). รายงานวิจัยการดำเนินงานหมู่บ้านเศรษฐกิจพอเพียง บ้านหัวอ่าว ตำบลบางช้าง อำเภอสาม
พรานจังหวัดนครปฐม, 1:34-5:72-75
- วิรัช นิภาวรรณ. (2550). การบริหารจัดการตามแนวทางเศรษฐกิจพอเพียงในชุมชน. รัฐสภาสาร, 55(4), 21-60.
- สุภาวดี มณีเนตร. (2558). การขยายผลการนำหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงไปประยุกต์ใช้ในการดำเนินชีวิตของ
ประชาชนในพื้นที่องค์การบริหารส่วนตำบลมะเกลือใหม่ อำเภอสูงเนิน จังหวัดนครราชสีมา, คณะวิทยาการ
จัดการ ได้รับทุนอุดหนุนการวิจัยจากมหาวิทยาลัยราชภัฏนครราชสีมา.
- สัณฑ์เพชร สายสรรพมงคล. (2559). การนำแนวคิดปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงมาใช้ในการดำเนินชีวิตของข้าราชการกรม
กิจการพลเรือนทหาร, 49
- ศุภนุช ตรีนเนตร. (2557). การพัฒนาหมู่บ้านเศรษฐกิจพอเพียงต้นแบบ: กรณีศึกษาหมู่บ้านวังแสงใต้ ตำบลวังแสง อำเภอ
ชนบท จังหวัดขอนแก่น, วิทยาลัยการปกครองท้องถิ่น มหาวิทยาลัยขอนแก่น.
- อัมมาร์ สยามวาลา. (2548). อัมมาร์' แนะนำปัญหาไต้ระยะยาว ปรับการศึกษาตั้งคนเข้าสู่ ศก.ไทย. เข้าถึงได้จาก
www.nidmabe11.net/ekonomiz/2005q3/article2005sep05p10.htm